Φιλελεύθερος 6/5/12

Ο Γεφτουσένκο και η Κύπρος

Ο θάνατος του Ρώσου ποιητή, μυθιστοριογράφου, θεατρικού συγγραφέα, δοκιμιογράφου, ηθοποιού και σκηνοθέτη Γεβγκένι Γεφτουσένκο την 1η Απριλίου πέρασε σχεδόν απαρατήρητος για λόγους που δεν μπορώ να υποθέσω.

Υπήρξε μια εμβληματική φυσιογνωμία της μετάβασης από την αποσταλινοποίηση, σύμβολο του αντισυμβατικού τρόπου ζωής στην ΕΣΣΔ. Γεννημένος στις 18 Ιουλίου του 1933 στο Ιρκούτσκ, στη Σιβηρία, εξέδωσε τα πρώτα του ποιήματα σε ηλικία 20 ετών. Σε ένα από τα πιο διάσημα ποιήματά του, στο «Οι Κληρονόμοι του Στάλιν» (1961), γράφει πως, αν και ο Ιωσήφ Στάλιν είχε πεθάνει, η παρακαταθήκη του συνέχισε να ζει. Όπως χαρακτηριστικά γράφει, «δολοπλοκούσε, είχε απλώς αποκοιμηθεί». «Διπλασιάστε και τριπλασιάστε τους φρουρούς που φυλάνε αυτήν την ταφόπλακα. Και σταματήστε τον Στάλιν από το να σηκωθεί ξανά». Τα τελευταία χρόνια της ζωής του έζησε για μεγάλα χρονικά διαστήματα στις Ηνωμένες Πολιτείες, όπου δίδαξε ποίηση και κινηματογράφο σε πανεπιστήμια. Η μεγάλη αυτή προσωπικότητα είχε πολύ στενές σχέσεις με την Κύπρο, την καλλιτεχνική της παραγωγή και τους ανθρώπους της. Είχε φιλικές σχέσεις με Κύπριους λογοτέχνες, μεταξύ άλλων με τον Πανίκο και την Έλλη Παιονίδου η οποία μετάφρασε το ποίημά του «Η μάνα και η βόμβα νετρονίου».

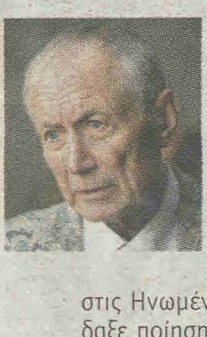

Είχαν συναντηθεί στη Νέα Υόρκη τη δεκαετία του '60. Το 1977, ήρθε ο Γεφτουσένκο στην Κύπρο και ήταν ο πρώτος ξένος ποιητής που έγραψε ποίημα για την Κύπρο, το «Περιστερώνα», το οποίο έγραψε αφού επισκέφτηκε τον Παύλο Λιασίδη στο Τσακκιλερό, όπου η κόρη του Λιασίδη τού περιέγραψε πως έχασε τον άντρα της το 1974, φεύγοντας από το χωριό τους την Περιστερώνα Αμμοχώστου. Το ποίημα γράφτηκε στο σπίτι του ζωγράφου Γιώργου Σκοτεινού στην Αγία Νάπα, σε μια αίθουσα μόνο με τα έργα του ζωγράφου γύρω του, μεταξύ των οποίων και ο «Κύκλος της Καταγγελίας».

Μ.Σχ.